

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

Odjel gradske uprave za odgoj i školstvo

**Odjel gradske uprave za zdravstvo i
socijalnu skrb**

KLASA: 500-02/12-02/12

URBROJ: 2170/01-05-00-12-1

Rijeka, 01.03.2012.

GRADONAČELNIKU GRADA RIJEKE
na razmatranje i usvajanje

**PREDMET: Informacija o dostupnosti prijevoza osobama s invaliditetom
i djeci s teškoćama u razvoju u cestovnom prometu u Rijeci**

Pripremile:
Iva Miloš, dipl.iur.
mr.sc. Kristina Dankić, prof.

PROČELNICA
Sanda Sušanj, prof.

PROČELNICA
Ankica Perhat, dipl.oec.

Informacija o dostupnosti prijevoza osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju u cestovnom prometu u Rijeci

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) procjenjuje da osobe s invaliditetom čine oko 10% stanovništva svijeta. U Hrvatskoj, prema popisu stanovništva iz 2001. godine (DZS, Popis 2001), živi 429.421 osoba s invaliditetom (9.7% ukupne populacije), a u gradu Rijeci 11.374 osoba s invaliditetom, što čini 7.9% ukupne gradske populacije.

Najčešći uzrok invaliditeta osoba s invaliditetom koje žive u Rijeci je bolest, a zatim rad. Nakon toga, kao uzrok invaliditeta, slijedi domovinski rat i njegove posljedice.

Što se tiče pokretljivosti osoba s invaliditetom, podaci pokazuju da 78% riječkih osoba s invaliditetom pripada grupi sasvim pokretnih osoba, dok je 22% osoba s invaliditetom trajno ograničeno pokretno ili potpuno nepokretno.

Kako je mobilnost jedan od osnovnih preuvjeta nečije uključenosti u zajednicu, i kako često predstavlja veliki problem osobama s invaliditetom, koji često rezultira njihovom slabijom aktivnošću i socijalnom isključenošću, razumljivo je da je mobilnost jedno od važnih područja *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015. godine*.

Jedan od ciljeva spomenute strategije, vezan uz područje mobilnosti, usmjeren je na omogućavanje dostupnosti prijevoza svim osobama s invaliditetom.

Aktivnosti koje se trebaju provesti da bi se ostvario taj cilj podrazumijevaju osiguranje prilagođenih vozila za osobe s invaliditetom u gradskom prijevozu, prilagođenog taksi prijevoza za osobe s invaliditetom, kao i prilagodbu drugih prijevoznih sredstava. Pokazatelji uspješnosti provedbe ovih aktivnosti su broj osiguranih pristupačnih prijevoznih sredstava osobama s invaliditetom u javnom prijevozu.

Jedinice lokalne samouprave su nositelji su provedbe tih aktivnosti uz Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, jedinice područne (regionalne) samouprave, udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom. Također, jedinice lokalne samouprave, uz ostale nositelje aktivnosti, imaju obvezu osigurati financijska sredstva za njihovu provedbu.

Slijedi prikaz trenutnog stanja dostupnosti prijevoza osobama s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u cestovnom prometu u Rijeci.

1. Prijevoz za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju u okviru Socijalnog programa Grada Rijeke

Osobama s invaliditetom u Rijeci dostupno je nekoliko vrsta/oblika besplatnog prijevoza (troškovi se podmiruju iz gradskog proračuna) u cestovnom prometu, ovisno o vrsti ili stupnju njihova invaliditeta.

Naime, **2.537 osoba s invaliditetom ili članova njihovih obitelji** (45% svih korisnika prava na djelomično ili potpuno podmirivanje troškova prijevoza u okviru Socijalnog programa Grada Rijeke) ostvaruje pravo na **potpuno besplatan javni gradski i prigradski linijski prijevoz autobusima**, koji pruža komunalno društvo **Autotrolej**, d.o.o. Rijeka.

Među njima je 35% djece i mladih u dobi od 7 do 29 godina i 65% odraslih osoba u dobi od 30 do 76 godina starosti. Nešto više ih je muškog (52%) nego ženskog (48%) spola.

Slijepo osobe (106 osoba), gluhe osobe (67 osoba), osobe oboljele od cerebralne paralize (60 osoba) i multiple skleroze (53 osobe), te osobe s tjelesnim oštećenjem višim od 70% (414 osobe), osim što imaju pravo na besplatan prijevoz na svim gradskim linijama, imaju pravo na besplatan prijevoz i na svim prigradskim linijama, pod uvjetom da nisu u radnom odnosu.

Isto pravo, pod istim uvjetima, imaju i hrvatski ratni vojni invalidi Domovinskog rata (sve skupine oštećenja organizma sukladno zakonu) i njihova djeca (362 hrvatska ratna vojna invalida Domovinskog rata i 730 članova njihovih obitelji), te ratni i civilni invalidi rata (27 osoba).

Osobe koje pri Centru za socijalnu skrb Rijeka ostvaruju pravo na osobnu invalidninu (253 osobe), doplatu za pomoć i njegu (462 osobe) ili pomoć i njegu u kući (3 osobe) imaju pravo na besplatan prijevoz na svim gradskim linijama (ili jedan član njihove obitelji, ako se radi o nepokretnim osobama).

Treba napomenuti da Autotrolej, d.o.o. Rijeka prometuje na 44 linije koje povezuju 12 gradova i općina sa županijskim središtem. Gradski (lokalni) prijevoz obavlja se na 18 linija. Linije obuhvaćaju cjelokupno gradsko područje, a mreža je uređena prema osnovnim pravcima protezanja gradskih prometnica. Prema općoj podjeli s obzirom na obilježje linija gradske mreže, sedam je dijametralnih i jedanaest radijalnih linija. Gradski promet odvija se uglavnom u razdoblju od 5 ujutro do 24 sata, a vikendom i noću. Županijski (prigradski) prijevoz obavlja se na 26 linija. Županijska mreža linija ima radijalno obilježje i proteže se uzduž osnovnih cestovnih prometnica u smjeru istoka, sjevera i zapada, te povezuje 12 gradova i općina sa županijskim središtem.

U sastavu voznog parka Autotrolej ima 187 vozila, od toga 73 zglobna, 100 solo autobusa, 13 minibusu i jedan turistički autobus na kat. Od 2007. godine ulicama Rijeke i okolnih gradova i općina prometuju **klimatizirani niskopodni autobusi** (cca 22 vozila), koji osiguravaju veći stupanj sigurnosti putnika. U narednim godinama u planu je obnova i modernizacija voznog parka, planira se nabava 40 klimatiziranih, niskopodnih autobusa.

Autobusi Autotroleja prijeđu godišnje deset milijuna kilometara i prevezu četrdeset milijuna putnika, među kojima i su osobe s invaliditetom i djeca s teškoćama u razvoju.

Grad Rijeka godišnje iz proračuna Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb izdvoji za javni gradski prijevoz osoba s invaliditetom oko 2.150.000,00 kuna.

Kako bi olakšao mobilnost i učinio jednostavnijim život osobama koje ne mogu koristiti javni gradski prijevoz, zbog toga što se kreću pomoću invalidskih kolica ili su teško pokretne, u gradsku prometnu komunikaciju od 1999. godine, uključeno je **specijalno prilagođeno kombi vozilo (minibus) za posebni linijski prijevoz osoba s invaliditetom**. Ovu uslugu, također, pruža KD Autotrolej, d.o.o. Rijeka, a financira je Grad Rijeka.

Specijalno prilagođeno kombi vozilo ima kapacitet od četiri mjesta za invalidska kolica i četiri pratioca. Prijevoz se odvija tijekom cijele godine, uglavnom na području grada Rijeke, uz mogućnost prijevoza do slijedećih zdravstvenih ustanova izvan područja grada Rijeke: Thalassoherapia Opatija, Thalassoherapia Crikvenica, Klinika za ortopediju Lovran i Psihijatrijska bolnica Lopača. Ovaj prijevoz nije namijenjen korisnicima koji imaju svakodnevnu potrebu za prijevozom na posao, do škole i sl. Vozilo prometuje svakodnevno, od ponedjeljka do četvrtka od 7 do 20 sati, a petkom, subotom, nedjeljom i blagdanom od 7 do 23 sata.

Za građane Rijeke usluga je besplatna jer sve troškove snosi Grad Rijeka. Međutim, usluge specijaliziranog prijevoza mogu koristiti i osobe s invaliditetom s područja susjednih općina ili gradova, ali na vlastiti trošak (2 kune po km). Usluga prijevoza dogovara se unaprijed s dispečerom za prijevoz osoba s invaliditetom u KD Autotrolej, pozivom na besplatan telefonski broj 0800-1166.

Ovu vrstu prijevoza koristi **377 osoba**, od čega podjednak broj žena i muškaraca. Raspon dobi korisnika kreće se od 11 do 92 godine života. Gotovo polovica (49%) korisnika starija je od 65 godina, 38% ih je u dobi od 30 do 64 godina života, a 13% korisnika su djeca i mladi u dobi od 11 do 29 godina života.

Većina ih živi u dvočlanim kućanstvima, iako treba naglasiti da ih gotovo 18% živi u samačkim kućanstvima.

Što se tiče radnog statusa, među korisnicima ove vrste prijevoza, najviše je umirovljenika (67%), zatim radno nesposobnih (17,5%), nezaposlenih i učenika osnovnih i srednjih škola (po 5,5%), zaposlenih (3%), studenata (1%), te kućanica (0,5%).

Najveći broj ih se kreće uz pomoć štake, štapa ili hodalice (58%), a ostali uz pomoć kolica (41%) ili bez pomagala (1%), a većina (83%) ih pri kretanju treba pomoć druge osobe/pratnju. Međutim, treba napomenuti da pomoć korisnicima prilikom korištenja prijevoza pružaju i vozači. Oni obavljaju sve radnje kod ulaska i izlaska putnika iz vozila, koristeći pritom pokretnu rampu, osiguravaju putnike u vozilu (pričvršćuju invalidska kolica za pod vozila, vežu putnike sigurnosnim pojasevima ako to ne mogu učiniti sami, brinu da se

osobe iz pratnje vežu sigurnosnim pojasevima), te osiguravaju najviši standard udobnosti i sigurnosti putnika.

Većina korisnika ove vrste prijevoza članovi su neke od udruga osoba s invaliditetom, a najviše ih je iz Društva tjelesnih invalida grada Rijeke (108 ili 32%), Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka (84 ili 25%), Društva multiple skleroze PGŽ (43 ili 13%) i Udruge invalida rada Rijeka (40 ili 12%).

Nešto više od 90% korisnika (351 osoba) ima prebivalište na području Grada Rijeke, a ostali su iz susjednih općina i gradova: Kastav, Kostrena, Viškovo, Krasica, Matulji i Jurdani.

Za ovu vrstu prijevoza iz proračuna Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb godišnje se izdvaja oko 650.000,00 kuna.

Osim navedenih vrsta prijevoza pojedinim je **udrugama**, koje okupljaju ili su usmjerene na zaštitu osoba s invaliditetom, pružena **financijska pomoć za nabavu specijalnih kombi vozila za prijevoz svojih članova**.

Radi se o slijedećim udrugama građana, koje ukupno okupljaju 631 osobu (člana): Udruga invalida distrofičara Primorsko-goranske županije, Udruga za mlade i studente s invaliditetom PGŽ "Znam", Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka i Udruga za skrb autističnih osoba Rijeka.

Ukupno su njihovim članovima na raspolaganju **četiri kombi vozila i osam osoba koje sudjeluju u pružanju usluge prijevoza (vozači, pratnja i sl.)**. Istodobno mogu prevesti oko 30ak putnika (uključujući vozače) na sjedećim mjestima ili u invalidskim kolicima.

Tri kombi vozila opremljena su rampama za kolica, a jedna od njih i bočnom stepenicom, dok jedno vozilo nema potrebu za takvom opremom (vozilo Udruge za skrb autističnih osoba Rijeka).

Sva vozila su u vlasništvu udruga, a uglavnom se radi o vozilima novije proizvodnje, odnosno njihova prosječna starost iznosi nešto više od tri godine.

Grad Rijeka financirao je, kao što je napomenuto, nabavu sva četiri kombi vozila, nabavu dvaju od tih vozila (za Udrugu invalida distrofičara Primorsko-goranske županije, Udrugu za mlade i studente s invaliditetom PGŽ "Znam") potpomogla je i PGŽ, a jednoga (za Udrugu za mlade i studente s invaliditetom PGŽ "Znam") i susjedne općine, riječko Sveučilište i fakulteti. Također, Grad financira i **održavanje i prometovanje vozila** Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka, dok održavanje ostalih specijalnih kombi vozila financiraju same udruge, PGŽ, riječko Sveučilište i Centar za autizam Zagreb.

Prijevoz korisnika ovim vozilima odvija se na području Rijeke, ali i na području susjednih općina i gradova. Organiziran je svakodnevno radnim danom, a poneke udruge pružaju uslugu prijevoza i vikendom. Udruga osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka organizira prijevoz tijekom cijelog dana (0-24 sata), a ostali započinju pružati uslugu prijevoza u jutarnjim satima s početkom između 7 i 8 sati, a završavaju s vožnjom između 15 i 21 sata.

Navedenim vozilima korisnici se prevoze od kuće do obrazovne ustanove koju polazne njihovi korisnici i obrnuto, ali i od kuće do nekog mjesta na kojem se organizirano provodi slobodno vrijeme (npr. kulturni sadržaji, sportske manifestacije, plaža i sl.), do zdravstvene ustanove, te do radne organizacije i obrnuto.

Korisnici uslugu prijevoza dogovaraju pozivom na telefonski broj udruge ili koriste prijevoz prema unaprijed utvrđenom rasporedu.

Uslugu prijevoza navedenim vozilima koristi ukupno 272 korisnika, od toga 20% u dobi do 15 godina, 43% u dobi od 16 do 29 godina, 31% u dobi između 30 i 64 godine i 6% starijih od 65 godina. Radi se o djeci s različitim teškoćama u razvoju (autizam, cerebralna i dječja paraliza, mentalna retardacija) i odraslim osobama s invaliditetom (cerebralna i dječja paraliza, mišićna distrofija).

Generalno gledajući, korisnici su uglavnom zadovoljni navedenim uslugama prijevoza. Treba reći da, prema procjenama voditelja udruga, Udruzi za skrb autističnih osoba Rijeka, postojeći kapaciteti prijevoza nisu dostatni potrebama njihovih korisnika, dok Udruzi invalida distrofičara PGŽ nedostaje financijskih sredstava za plaće vozača.

Za nabavu gore navedenih vozila koje su na raspolaganju udrugama, iz proračuna Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb do sada je utrošeno 470.682,10 kuna, dok će se u narednim godinama za tu namjenu trebati izdvojiti još oko 433.500,00 kuna.

Za uslugu prijevoza djece s teškoćama u razvoju u Centar za rehabilitaciju Fortica vozilom Udruge osoba s cerebralnom i dječjom paralizom Rijeka godišnje se iz proračuna izdvaja 336.000,00 kuna.

Uz to, na inicijativu Savjeta mladih, Grad Rijeka osigurao je 50% **sufinanciranje troškova polaganja vozačkog ispita** za osobe u dobi do 35. godine života koje se kreću pomoću invalidskih kolica te teško pokretne osobe (invaliditet koji se odnosi na donje ekstremitete viši od 60%).

Sve ove usluge i aktivnosti pružaju se u okviru **gradskog socijalnog programa** i za njih se godišnje izdvaja iz gradskog proračuna ukupno **više od 3 milijuna kuna**.

2. Prilagođeni prijevoz za djecu s teškoćama u razvoju u odgojno-obrazovnim ustanovama čiji je osnivač Grad Rijeka

2.1. Dječji vrtić Rijeka

Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi („Narodne novine“ broj 10/97 i 107/07) uređuje predškolski odgoj koji obuhvaća programe odgoja i naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi koji se ostvaruju u dječjem vrtiću. Ovaj Zakon ne propisuje obvezu ustanove niti njezinog osnivača da organizira prilagođeni prijevoz djece u okviru programa za djecu predškolske dobi s teškoćama u razvoju. Obzirom na ovu činjenicu, prilagođeni prijevoz djece kombi vozilom u gradskom Vrtiću ne predstavlja osnovni standard, već ostvarivanje višeg standarda.

Tekuće pedagoške godine u Dječji vrtić Rijeka (u daljnjem tekstu: Vrtić) upisano je 22 djece koji su raspoređeni u 5 posebnih odgojnih skupina koje se nalaze u PPO Krnjevo, PPO Veseljko i PPO Maestral. Od navedenog broja djece u posebnim skupinama, Vrtić organizira prilagođeni prijevoz kombi vozilom za 12-ero djece (s dijagnozom cerebralne paralize, mišićne distrofije, psiho-motorne retardacije i dr.) s prebivalištem na području grada Rijeke i to svakodnevno od vrtićkog objekta do kuće i obrnuto, prema unaprijed utvrđenom rasporedu (tri relacije). Roditelji drugu djecu dovoze u Vrtić sami, individualnim prijevozom. Inače ustanova raspolaže samo jednim kombi vozilom nabavljenim 1998. godine od strane Grada Rijeke, a ima kapacitet prijevoza 8-ero putnika. Uz vozača osigurava se za svakodnevni prijevoz djece i pratnja u prijevozu putem jedne njegovateljice. Troškovi vozila podmiruju se dijelom iz Gradskog proračuna, a dijelom iz vlastitih prihoda ustanove.

Važno je napomenuti da se ovo vozilo koristi osim prijevoza djece u sam vrtićki objekt i za prijevoz djece na terapijsko jahanje, na predstave u kazalište lutaka, te na sve druge aktivnosti koje su planirane programom, a u skladu sa potrebama i zdravstvenim mogućnostima djece. Ekonomska mjesečna cijena programa za djecu s teškoćama koji su raspoređeni u posebne skupine, iznosi po djetetu 8.541,05 kuna i program je u potpunosti besplatan za roditelje. U navedenoj cijeni programa Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sudjeluje s mjesečnim iznosom od 800,00 po djetetu. Iako, djeca program polaze 12 mjeseci, Ministarstvo je Vrtiću doznačilo samo 11 mjesečnih rata. Znači, ukupno gledajući Ministarstvo sudjeluje sa cca 8,59% na godišnjoj razini. Navedeni mjesečni iznos njihovog sudjelovanja u cijeni ovog programa, Ministarstvo nije mijenjalo od 1997. godine. Znači, već punih 14 godina.

2.2. Osnovnoškolske ustanove

Odredba članka 142. stavak 1. točka 17. novog Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi ("Narodne novine" broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10-ispravak i 90/11) propisuje da se u državnom proračunu osiguravaju sredstva za financiranje povećanih troškova prijevoza, posebna nastavna sredstva te troškovi financiranja prehrane kao i

troškovi prehrane i smještaja u učeničkom domu za učenike s teškoćama u osnovnim školama čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta financira povećane troškove prijevoza učenika s teškoćama u razvoju putem prijevoza organiziranog vlastitim školskim vozilom i putem ovlaštenog prijevoznika. U slučaju kada Škola ima vlastito školsko vozilo za prijevoz učenika, početkom obrazovnog razdoblja dostavlja Ministarstvu financijski plan troškova prijevoza u kojem je dužna iskazati poimenični popis učenika koji se prevoze, planirani broj kilometara svakog dana i relacije prijevoza učenika. Na temelju tih podataka utvrđuje mjesečnu cijenu po učeniku, a Škola je dužna dostavljati mjesečni zahtjev za plaćanje troškova prijevoza učenika.

U tri gradske osnovnoškolske ustanove imamo organiziran prilagođeni prijevoz učenika s teškoćama, i to u Osnovnoj školi Gornja Vežica, Osnovnoj školi Kantrida i Centru za odgoj i obrazovanje.

Osnovna škola Gornja Vežica

Ova Škola ima dugogodišnje iskustvo u školovanju učenika s teškoćama, posebice učenika s tjelesnim oštećenjem (dječjom i cerebralnom paralizom i dr.) koji su uključeni u redovne razredne odjele. Nakon redovne nastave učenici se uključuju u produženi stručni postupak u kojem s njima rade rehabilitatori, fizioterapeuti i medicinska sestra. Uz navedeno, osiguran je za 21 učenika (13 učenika s prebivalištem na području grada Rijeke) prijevoz putem tri školska specijalizirana kombi vozila (godine proizvodnje: 1999., 2004. i 2007.). Svakodnevno se učenici prevoze od kuće do škole i obrnuto od 6:00 do 18:30 sati. Sva tri kombi vozila imaju kapacitet 8+1 i mjesta za invalidska kolica. Troškove koji uključuje financijska sredstva za vozače i za redovne troškove vozila podmiruje se iz Državnog proračuna. Škola je iskazala mišljenje da su u potpunosti zadovoljene potrebe učenika.

Osnovna škola Kantrida

U lipnju 2008. godine u Osnovnoj školi Kantrida otvoren je Odjel za produženi stručni postupak za djecu s tjelesnim invaliditetom. Do tada se ovaj produženi stručni postupak ostvarivao samo u OŠ Gornja Vežica za učenike s područja grada Rijeke i cijele Primorsko-goranske županije. Budući je posljednjih godina došlo do povećanja broja učenika s tjelesnim invaliditetom, iskazana je potreba za prilagodbom još jedne škole na području zapadnog dijela grada.

U Osnovnoj školi Kantrida, redovnu nastavu i produženi stručni postupak polazi 4 učenika s tjelesnim invaliditetom. Dvoje učenika ima prebivalište na području grada Rijeke, a dvoje učenika u gradu Kastvu. Za prijevoz učenika Škola nema specijalizirano kombi vozilo. Za dvoje učenika organiziran je prijevoz kombi vozilom ovlaštenog prijevoznika, dok dvoje učenika prevoze roditelji.

Centar za odgoj i obrazovanje

Kod ove ustanove moramo se podsjetiti na organiziranje prijevoza u proteklom razdoblju. Nadležno Ministarstvo financiralo je povećane troškove prijevoza za učenike Centra sukladno njihovim potrebama. Međutim, krajem devedesetih godina u Centru dolazi do povećanja broja učenika, a time i potrebe za još jednim prijevoznim sredstvom. Stoga su se obraćali nadležnom Ministarstvu tražeći financiranje novog prilagođenog prijevoza kombi vozilom. Godinama su pristizali negativni odgovori. U školskoj 2001./2002. godini školski kombibus (23+1), prevezio je svakodnevno 40 učenika u dvije jutarnje i dvije poslijepodneve smjene. Učenici su se preuzimali u ranim jutarnjim satima od 5:30 sati, dok je nastava započinjala u 8:00 sati odnosno od 8:45 sati za djecu koja nisu mogla biti ranije preuzeta školskim kombibusom. Dolazilo je do poremećaja odgojno-obrazovnog procesa ne samo zbog spomenutog kašnjenja, već zbog nemogućnosti da učenici kvalitetno prate nastavu. To je bila posljedica ranog ustajanja, umora, čekanja na početak nastave, kasnog povratka kući, prisutnosti zdravstvenih problema djece koja polaze ovu Školu i drugog. Grad je naglašavao

potrebu njihove zaštite i stvaranja istih uvjeta za sve učenike. Međutim, Ministarstvo je navodilo da nema mogućnosti povećavanja financijskih sredstava za tu namjenu. Stoga je Grad Rijeka, bez obzira na propisanu obvezu podmirenja ovih troškova iz Državnog proračuna, prvenstveno zbog zaštite učenika i očuvanja njihove psiho-fizičke sposobnosti preuzeo financiranje prijevoza učenika jednim kombi vozilom na području našeg grada. Učenicima se omogućilo normalno vrijeme dolaska i odlaska iz škole, u vremenskom razdoblju od 2001. do 2009. godine. U drugoj polovici 2009. godine Ministarstvo započinje plaćati taj prijevoz iz državnog proračuna. Grad Rijeka je za predmetni prijevoz učenika izdvajao godišnje cca 90.000,00 kuna.

Centar za odgoj i obrazovanje danas je jedina škola na području Primorsko-goranske županije s otocima u kojoj se provodi odgoj, obrazovanje, rehabilitacija, radno i stručno osposobljavanje djece i mladih s mentalnom retardacijom i drugim utjecajnijim teškoćama u razvoju. Prijevoz kombi vozilima je namijenjen učenicima s višestrukim većim teškoćama u razvoju i učenicima s većim teškoćama u razvoju. Trenutno raspolažu sa dva specijalno prilagođena školska kombi vozila (godina proizvodnje 2004. i 2006.) kojim svakodnevno prevoze 32 učenika s prebivalištem na području grada Rijeke. Međutim, Centar polaze i mnogi učenici koji imaju prebivalište na području susjednih općina i gradova. Stoga, prijevoz učenika uz školska vozila, obavlja još 4 specijalno prilagođena kombi vozila ovlaštenih prijevoznika koji se financiraju djelom iz državnog proračuna, a dijelom iz proračuna susjednih općina i gradova.

Svakodnevno se učenici prevoze od kuće do škole i obrnuto od 6:00 do 17:00 sati. Sva kombi vozila imaju sjedeća mjesta i mogućnost prilagodbe za invalidska kolica. Troškove koji uključuje financijska sredstva za školske vozače i pratitelje te za redovne troškove vozila podmiruju se iz Državnog proračuna. Škola je iskazala mišljenje da im nedostaju dva minibusa i to za prijevoz učenika s područja Gorskog kotara i za otoke. Moramo napomenuti, da jedan dio učenika prevoze sami roditelji, a kojima Ministarstvo nadoknađuje troškove goriva po prijađenom broju kilometra za odobreni individualni prijevoz.

U riječkim osnovnim školama djeluju i tzv. **punktovi za učenike** koji su prema Rješenju o primjerenom obliku školovanja upućeni na **dodatnu defektološku pomoć**. Ove primjerene oblike pomoći školovanja za učenike s teškoćama provode sljedeće škole: OŠ Centar, OŠ Zamet, OŠ Fran Franković i OŠ Podmurvice imaju Odjel za dodatnu defektološku pomoć za učenike s organskim uvjetovanim poremećajima u ponašanju i progredirajućim psihopatološkim stanjima; OŠ Kozala i OŠ Vladimir Gortan imaju Odjel za dodatnu defektološku pomoć za učenike s govorno-jezičnim teškoćama; OŠ Pećine za učenike oštećena vida. U navedene Odjele dolaze učenici s prebivalištem na području našeg grada, ali i oni iz okolnih općina i gradova Primorsko-goranske županije. Sredstva za javni prijevoz učenika osiguravaju se iz Državnog proračuna.

Na kraju možemo zaključiti, da ove četiri odgojno-obrazovne ustanove raspolažu s ukupno šest specijaliziranih kombija čije su godine proizvodnje od 1998. do 2007. Grad Rijeka financirao je nabavu pet kombi vozila (1/DV Rijeka, 2/Centar i 2/OŠ Gornja Vežica), dok je nabava jednog kombija u Osnovnoj školi Gornja Vežica financirana iz državnog proračuna. U tom razdoblju **za nabavu pet specijalizirana kombi vozila Grad Rijeka izdvojio je ukupno 1.607.419,00 kuna.**

Ove ustanove organiziraju prilagođeni prijevoz za korisnike isključivo tijekom radnih dana. Jutarnje vožnje započinju u 6 sati, a završavaju između 16:00 i 18:30 sati. Prijevoz je organiziran na području grada Rijeke i susjednih općina i gradova, za potrebe prijevoza korisnika s različitim vrstama tjelesnog invaliditeta (npr. cerebralna paraliza, mišićna distrofija) i s višestrukim većim teškoćama u razvoju (kombinacija teže i teške mentalne retardacije, govorno – glasovne teškoće, psihičke teškoće, poremećaji u ponašanju) i to od kuće do obrazovne ustanove i obrnuto prema unaprijed utvrđenom rasporedu. Javni prijevoz koriste učenici Centra za odgoj i obrazovanje sa lakom do umjerenom mentalnom retardacijom i drugim teškoćama, a koji su osposobljeni da samostalno ili u pratnji roditelja

dolaze u školu te učenici drugih osnovnih škola koji su upućeni na dodatnu defektološku pomoć.

Dječji vrtić Rijeka raspolaže s jednim vlastitim kombi vozilom, Osnovna škola Gornja Vežica raspolaže sa tri prilagođena vlastita kombi vozila, dok Centar za odgoj i obrazovanje pored dva školska vozila prijevoz obavlja sa još četiri kombi vozila ovlaštenih prijevoznika. Znači, ukupno se prijevoz obavlja sa deset kombi vozila. Sva vozila, izuzev kombi vozila Dječjeg vrtića, imaju dodatnu opremu uz obaveznu rampu.

3. Prijevoz za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju u organizaciji drugih pravnih osoba (obrazovne i socijalne ustanove drugih osnivača, udruge građana, tvrtka za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom) **s područja grada Rijeke**

Anketiranjem ostalih udruga građana koje se na području grada bave osobama s invaliditetom, kao i dviju socijalnih ustanova, ustanove koja organizira srednjoškolsko obrazovanje za osobe s invaliditetom i tvrtke koja se bavi rehabilitacijom osoba s invaliditetom, utvrđeno je da različite usluge prijevoza za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, na području grada, osiguravaju i **Centar za rehabilitaciju Rijeka, Dnevni centar Slava Raškaj, Ekonomska škola Mije Mirkovića Rijeka, tvrtka Centaroprema Re&Zin i udruge građana Plivački klub Forca, Društvo športske rekreacije Još malo 3,2,1 i Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom.**

Navedene ustanove, tvrtke i udruge osiguravaju korisnicima različite usluge prijevoza: prijevoz (specijalno prilagođenim) kombi vozilom u svom vlasništvu ili vlasništvu druge udruge/ustanove (Centar za rehabilitaciju Rijeka, Plivački klub Forca, Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom), prijevoz specijalno prilagođenim kombi vozilom u vlasništvu privatnog prijevoznika (Centar za rehabilitaciju Rijeka, Dnevni centar Slava Raškaj, Ekonomska škola Mije Mirkovića Rijeka), javni gradski prijevoz (Centar za rehabilitaciju Rijeka, Centaroprema Re&Zin, Plivački klub Forca, Društvo športske rekreacije Još malo 3,2,1), auto taksi prijevoz (Društvo športske rekreacije Još malo 3,2,1) i prijevoz osobnim automobilima (Centaroprema Re&Zin i Društvo športske rekreacije Još malo 3,2,1).

Troškove navedenih oblika prijevoza većinom podmiruju ustanove/udruge koje ga osiguravaju, ali i sami korisnici, Grad Rijeka, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i EU fondovi.

Većina ih prijevoz organizira na području grada Rijeke i susjednih općina i gradova, većinom svakodnevno ili po potrebi (prigodno). Gotovo svi organiziraju prijevoz tijekom radnih dana, a manji dio njih vikendima. Jutarnje vožnje započinju između 6 i 7 sati, a završavaju između 14 i 19.30 sati.

Organizirani prijevoz najčešće se koristi za prijevoz korisnika od kuće do nekog mjesta na kojem se organizirano provodi slobodno vrijeme (npr. kulturni sadržaji, sportske manifestacije, plaža i sl.) i obrnuto, te za prijevoz korisnika od kuće do obrazovne ustanove i obrnuto.

Navedene usluge prijevoza koristi ukupno **376 osoba** s različitim oblicima invaliditeta (npr. CP, mentalna retardacija, mišićna distrofija) i djece s različitim teškoćama u razvoju (Down sidrom, CP, oštećenje sluha, sljepoća), od toga 11% u dobi do 15 godina, 31% u dobi od 16 do 29 godina, 42% u dobi od 30 do 64 godina i 16% u dobi iznad 65 godina.

Prethodno navedene ustanove i udruge raspolažu ukupno s **deset osoba koje sudjeluju u pružanju usluge prijevoza i sa šest vozila** (od toga Dnevni centar Slava Raškaj ima četiri vozila). Većina ih je u vlasništvu privatnog prijevoznika Van d.o.o.. Godine proizvodnje navedenih vozila su od 2003. do 2011. godine. Ukupan kapacitet tih vozila je 73 - 77 putnika, od toga imaju 67 – 71 sjedećih mjesta i 6 mjesta za invalidska kolica. Rampu za kolica ima samo jedno vozilo.

Korisnici su uglavnom zadovoljni navedenim uslugama prijevoza, iako Centar za rehabilitaciju Rijeka i Plivački klub Forca navode da postojeći kapaciteti nisu dostatni potrebama njihovih korisnika.

Slijedom navednog, predlaže se Gradonačelniku Grada Rijeke da donese slijedeći

z a k l j u č a k

1. Prihvaća se informacija o dostupnosti prijevoza osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju u cestovnom prometu u Rijeci.

2. Zadužuju se odjeli gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb, odgoj i školstvo i komunalni sustav na sudjelovanje u planiranju unapređenja prijevoza za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju u cestovnom prometu u Rijeci.